

איתניביה אביו לרבינא: הרי שנינו, רבי אלעזר אומר: המהלך במקום שצריך להלך, מחשבה פוסלת, כיצד? קבלו בחוץ והכניסו לפניו, זהו הילוך שצריך להלך. קבלו בפנים והוציאו לחוץ, זהו הילוך שאין צריך לילך. חזר והכניסו, הילוך שצריך להלך הוא! ואיך אמרת שרבי אלעזר חולק וסובר שההילוך האחרון נחשב כהילוך שאין צריך להלך?

אמר ליה רבינא לרב אשי: אמנם מסברא אמרתי שלדעת רבי אלעזר אין מחשבה פוסלת בהילוך השני כי אינו נחשב הילוך לצורך עבודה, אולם אי תניא במפורש שרבי אלעזר מודה בהילוך אחרון לתנא קמא, תניא, ואין מחלוקת ביניהם. ורבי אלעזר לא בא אלא לחלוק על אביו, רבי שמעון, שאמר הולכה אינה עבודה ואין מחשבה פוסלת בה, וקא משמע לן רבי אלעזר שמחשבה פוסלת בהילוך במקום שצריך להלך, ואפילו בהולך והרחיק וחזר והילך!⁽²⁾

וכן הכל מודים שאם קבלו בפנים והוציאו לחוץ, שקבלת הדם היתה לצד המזבח והוליכו לכון המרוחק מהמזבח, זהו הילוך שאין צריך להלך, ולכן לדברי הכל אין מחשבה פוסלת בו.

לא נחלקו אלא כשהכניסו בתחילה לכון המזבח⁽¹⁾, וחזר והוציאו והרחיקו מהמזבח, וחזר והכניסו לכון המזבח, ובאותה הולכה אחרונה נחלקו אם אפשר לחשב בה מחשבה פסולה –

מר, תנא קמא, סבר שגם הולכה אחרונה דינה כהולכה, כי היא צריך לאמטויה ממקום שהרחיק, ולפיכך אף שכבר נעשתה ההולכה הראשונה, אפשר לחשב באחרונה.

ומר, רבי אלעזר, סבר, כיון שהילוך זה הוא מיותר, שהרי אם לא חזר והרחיקו לא היה צורך בו, לפיכך אי אפשר לחשב בו, כי לאו כהילוך הצריך לעבודה דמי.

הדרן עלך פרק כל הזבחים

אך מדברי הרמב"ם [פ"ג מפסוהמ"ק ה"ט] מבואר שתנא קמא פוסל גם בהילוך כלפי חוץ, ופסק כתנא קמא [רבנן] כנגד רבי אליעזר שהכשיר בהילוך כלפי חוץ, [ופסל רק בהילוך לפניו ובכך חלק על רבי שמעון שהכשיר בכל הילוך, וראה בעמוד א' הערה 18 דברי השפת אמת].

הראב"ד השיג על הרמב"ם שמהסוגיא משמע שפוסקים כרבי אליעזר שמכשיר בהולכה כלפי חוץ, וביאר הכסף משנה שראייתו מדשקלינן וטרינן אליבא דרבי אליעזר, ויישב את ההשגה, שנחלקו בפירושו דברי ר"א כי מרי"א נשמע לרבנן, ולדעת המשנה למלך כוונת הראב"ד למה שאמרו בעמוד א' כי אם הולך לחוץ שלא ברגל לא פסל.

והגר"ח יישב את דעת הרמב"ם שהולכה שלא ברגל אין בה חלות פסול, אלא שאינה הולכה כלל, ואילו הרמב"ם עוסק בהולכה ברגל ולענין פסול מחשבה, ובה אין חילוק בין מחשבה בהולכה לחוץ להולכה לפניו. וראה בהרחבה לעיל [ע"א הערה 3].

ובקריית ספר כתב שמקורו של הרמב"ם הוא מרבנן, וטעמם הוא דכיון דמקבל פוסלת בו מחשבה כל זמן קבלתו, אפילו שאין צורך בכל הדם לזריקה, הוא הדין שפוסל בהילוך אפילו בחלקו שאינו צריך, כי קבלה והולכה נלמדו מקרא אחד "הקריבו". ולכאורה תמוה שקבלה שלא לצורך זריקה, מעשה קבלה היא, אבל הולכה כלפי חוץ אינה הולכה כלל.

ונראה מדבריו שאין ההולכה תלויה בהקרבה למזבח, אלא בעצם הולכת הדם לכל צד שהוא, אלא שרבי אליעזר סובר שהולכה לחוץ אינה הולכה כי אין צורך בה, ולא משום שהוא

בתערובת פסול, אך כשאפשר לעשותה כולה בהכשר אינה נפסלת אף שגם פסול עשאה, ולכן יש מי שאומר שאם החזירו כהן כשר, כי נעקר מעשה הפסול. ונעשית בהכשר.

ובשפת אמת כתב שקרבנות שאינן נפסלים במחשבת שלא לשמה, רק אינן עולים לשם חובה, אם חשב בהולכתן כלפי חוץ לא פסל [אפילו לשיטת הרמב"ם שהולכה כלפי חוץ היא הולכה] כי כל הולכתן נעשית כדיון. אך אם נפרש כהגרי"ז שמחשבת שלא לשמה פוסלת בעצם הקרבן, יתכן שאף בהולכה כלפי חוץ תפסול.

1. במשנה למלך [פ"ג מפסוהמ"ק ה"ט] כתב ונראה לי שטעות נפל בספרים, וצריך לגרוס לא נחלקו אלא בהוציאו וחזר והכניסו. ומשמע שאילו כבר נעשה הילוך מחוץ לפניו אין ההילוך השני מועיל. ומחלוקתן רק כשקבל בפנים והוציאו ובשטמ"ק כתב שנחלקו גם באופן שקבלו בפנים והוציאו לחוץ וחזר והכניסו, אלא שנקט רבותא שאפילו אם כבר עשה הולכה, ההילוך האחרון נחשב כי צריך לאמטויה.

וראה בקרן אורה שנקט כי לגירסתנו אם ישחוט ויקבל בפנים ויוציא לחוץ, לכלי עלמא נחשב ההילוך לפניו כצורך, וכל מחלוקתן הוא רק באופן ששחט בחוץ והכניס והוציא, אם ההילוך השני נחשב כצורך.

2. לפי רש"י והשטמ"ק מסקינן שדעת רבי אליעזר ותנא קמא מחשבה פוסלת רק בהילוך לפניו, ורבי שמעון סובר שאין מחשבה פוסלת כלל.